

Oktober 2010

Fup og fakta om lærernes undervisningstid

Det postuleres ofte, at danske lærere underviser færre timer end lærerne i de fleste OECD-lande. Disse påstande tager typisk udgangspunkt i OECD's sammenligninger af lærernes undervisningstimetotal på de lave klassetrin. Men disse tal giver et skævt billede, fordi lærerne i mange lande underviser efter andre regler på de lave klassetrin end i resten af grundskolen. Noget som ikke gør sig gældende i Danmark.

Dette kan illustreres af en sammenligning med Finland. Ifølge tabellerne i OECD's Education at a Glance 2010 underviser lærerne i Finland på de lave klassetrin 4% flere timer om året end de danske lærere. Men på de høje klassetrin underviser de danske lærere ifølge OECD's tal 9% flere timer om året end de finske lærere. En sammenligning, der kun beskæftiger sig med tallene for de lave klassetrin er dermed højest misvisende.

Endnu vigtigere er det dog, at OECD tillader landene at bruge så forskellige opgørelsesmetoder, at tallene generelt er helt ubrugelige som sammenligningsgrundlag. Således oplyser nogle lande maximumstimetotal og nogle inkluderer elevernes pauser i undervisningstimetallet. Hvis man regnede sådan i Danmark, ville Danmark blive helt anderledes placeret i OECD's ranking.

Danmarks Lærerforening har tidligere demonstreret dette gennem en grundig analyse af OECD's tal for lærernes undervisningstimer på de lave klassetrin i Education at a Glance 2005. Her ses blandt andet, at hvis man for Danmarks vedkommende ligesom Holland havde brugt både maksimumstimetotal og inkluderet pauser, ville Danmark fremstå som det land i OECD, hvor lærerne underviste næstflest antal timer. Og Danmark ville, afhængigt af hvilket opgørelsesprincipper man anvendte, kunne placeres fire vidt forskellige steder i OECD's ranking. Læs hele analysen på de følgende sider.

Lærernes undervisningstid

OECD's sammenligninger af lærernes undervisningstid er ubrugelige, fordi landene beregner undervisningstiden forskelligt. Eksempelvis oplyser nogle lande maksimumstimetal og andre inkluderer pauserne i undervisningstimetallet. Hvis man regnede sådan i Danmark, ville Danmark blive helt anderledes placeret i OECD's ranking.

Danske lærere får ofte skyld for at undervise langt færre timer end lærerne i flertallet af OECD-landene. Men benytter man samme opgørelsesmetode som nogle af de andre lande, kunne danske lærere være dem, der underviste næstmest - kun overgået af USA. Landenes indberetninger til OECD bygger nemlig på så forskellige principper og opgørelsesmetoder, at de er helt ubrugelige som sammenligningsgrundlag.

Som illustration har Danmarks Lærerforening opstillet nedenstående tabel, hvor vi har indsat de danske lærere fire forskellige steder på listen - afhængig af hvilken opgørelsesmetode, man benytter.

Danmark kommer på en 26. plads, hvis man benytter det gennemsnitstal, som officielt indberettes til OECD's tabel for undervisning i 1.-6. klasse. Vælger vi at tage pauser med - som fx USA, Spanien, Irland og Slovakiet gør - kommer Danmark på en 14. plads. Havde vi i stedet indberettet det maksimale undervisningstimetal - og som fx Belgien og Skotland gør - ville Danmark blive placeret på en 8. plads på OECD's rangliste. Og valgte vi som eksempelvis Holland at indberette det maksimale timetal inklusiv pauser, ville vi være nr. 2 og dermed det land, hvor lærerne underviser næstmest i verden - kun overgået af USA.

"Nogen vil muligvis sætte spørgsmålstegn ved det seriøse i ovenstående jonglering med statistikken, men det understreger blot, hvor problematisk det er ukritisk at benytte international statistik som politisk beslutningsgrundlag. Der er jo ikke tale om, at nogle OECD-lande ønsker at snyde med tallene eller Danmark ønsker at rangere langt nede. Vi har blot forskellige opgørelsesmetoder i de enkelte lande, som gør det meget vanskeligt at sammenligne," siger Anders Bondo Christensen.

Undervisningstimer pr. år i Primary Education (1.-6. klasse)

USA	1139
Danmark *	1074
New Zealand	985
Skotland	950
Holland	930
Irland	915
Frankrig	900

Australien	885
Danmark**	880
Spanien	880
Korea	809
Mexico	800
Belgien (Fl.)	797
Østrig	792
Italien	792
Danmark***	785
Portugal	783
Tyskland	782
Grækenland	780
Ungarn	777
Luxembourg	774
Tjekkiet	772
Norge	741
Belgien (Fr.)	717
Finland	684
Slovakiet	656
Island	653
Japan	648
Danmark****	640
Tyrkiet	639
Polen	637
Sverige	Mangler
Schweiz	Mangler
England	Mangler
OECD-gennemsnit	795

Noter:

*1074 undervisningstimer pr. år. Tallet er udtryk for en folkeskolelærers maksimale undervisningstimal pr. år inkl. korte pauser. Korte pauser er defineret som 10 minutters pause for hver 45 minutters lektion.

** 880 undervisningstimer pr. år. Tallet er udtryk for en folkeskolelærers maksimale undervisningstimal pr. år ekskl. korte pauser.

*** 785 undervisningstimer pr. år. Tallet udtrykker det officielle danske OECD undervisningstimal pr. år tillagt korte pauser af 10 minutter for hver 45 minutters lektion.

**** 640 undervisningstimer pr. år. Tallet er det officielle danske undervisningstimal i OECD's Education at a Glance 2005. Tallet er finansministeriets beregning fra 1997 af en folkeskolelærers gennemsnitlige undervisningstimal eksklusiv pauser (UFØ arbejdstidsaftalen).

Kilde: Education at a Glance 2005 og egne beregninger

Lande, der angiver max-tal og/eller tal inklusiv pauser

Det officielle danske undervisningstimal i OECD's Education at a Glance 2005 er 640 timer pr. år. Tallet er finansministeriets beregning fra 1997 af en folkeskolelærers gennemsnitlige undervisningstimal eksklusiv pauser (U-timer i henhold til UFØ arbejdstidsaftalen). OECD sammenligner tallet direkte med andre landes maksimumstal og tal der ikke er rensset for pauser i løbet af skoledagen. Nedenfor præsenteres de eksempler herpå, som vi i vores hidtidige research har fundet frem til. Det er meget sandsynligt, at yderligere research vil afsløre endnu flere eksempler.

Eksempler på maximale undervisningstimal inkluderende pauser

- **(nr. 4) Holland:**

Det hollandske tal for primary er ifølge OECD 930 timer pr. år. Tallet er jævnfør den hollandske lærerforening og Eurydice det maksimale undervisningstimal pr. år. Desuden har freelance journalisten Mikkel Hvids research tidligere afdækket, at de hollandske tal er inklusiv alle pauser bortset fra en lang spisepause, idet der simpelthen ikke skelnes mellem små pauser og undervisning i de små klasser i Holland. Den hollandske lærer har typisk børnene mange timer ad gangen – og indlægger pauser efter behov. OECD tillader da også i sine instruktioner, at sådanne uformelt tilrettelagte pauser medregnes i undervisningstiden.

Yderligere eksempler på maximale undervisningstimal

- **(nr. 3) Skotland:**

Det skotske undervisningstimal er ifølge OECD det maksimale antal klassekontakttimer pr. år. 5 timers undervisningstid pr. skoledag fordelt på 190 skoledage = 950 undervisningstimer pr. år.

- **(nr. 11) Belgien (flamsk skolesystem):**

Jævnfør OECD er undervisningstimaltallet pr. år et maksimum tal.

- **(nr. 21) Belgien (fransk skolesystem):**

Jævnfør OECD er undervisningstimaltallet pr. år et maksimum tal.

Yderligere eksempler på undervisningstimal, der inkluderer pauser mv.

- § **(nr. 1) USA:**

Det amerikanske undervisningstimal er ifølge OECD beregnet ud fra en spørgeskemaundersøgelse om lærernes arbejdstid. Undervisningstiden sættes lig med den tid lærerne ifølge eget udsagn arbejder på skolen i en regulær uge minus en halv times frokostpause pr. skoledag og 45 minutter til møder pr. skoledag. Alle øvrige pauser og gøremål på skolen er inkluderet i undervisningstimaltallet.

- § **(nr. 5) Irland:**

Det indberettede undervisningstimal er det antal timer, som læreren er forpligtet til at være på skolen. Dermed medregnes pauser og muligvis også andre aktiviteter.

- § **(nr. 8) Spanien:**

Ifølge OECD indgår alle pauser i undervisningstimaltallet for lærere i Primary Education.

- § **(nr. 23) Slovakiet:**

Ifølge OECD er pauser inkluderet i undervisningstimaltallet fra Slovakiet, således at 15 minutter før første time og 5 minutter mellem hver af de følgende timer, indgår i tallet.